

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRĂȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondū 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULŪ XLVIII.

Pe unŷ anŷ 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe anŷ 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

N° 17.

Luni, Marți 22 Ianuaru (3 Februaru)

1885.

Brășovŷ, 21 Ianuaru (2 Febr.) 1885.

Mare turburare a cuprinsŷ din nou spiritele neliniștite ale agitatorilor maghiari din Clușu. De unŷ timpŷ încŷce dumnealorŷ nici nu mai ieșu din turburări și din iritațiuni, așa cĂ amŷ trebuŷ sĂ fimŷ fŷrte îngrijați de urmările posibile ale congestiunilor cerebrale, de cari suferŷ escelenții noștri patrioți, decĂ nu ne-amŷ aflĂ în capulŷ ernei, cĂnd avemŷ ghiața destulĂ la îndemĂnĂ.

DĂr nici nu e puținŷ lucru a vedĂ, ca patriotŷ brevetatŷ, cum intențiuniile și scopurile tale cele mai fidele ideei tale de statŷ se înțelegŷ așa de rĂu și se iau în deșertŷ de nisce ŷmeni, cari n'au altŷ meritŷ decĂtŷ cĂ mĂncĂ mĂmĂliga, ce a produs'o Dumneleulŷ Ungurilorŷ pe cĂmpurile mĂnŷse ale acestei țĂri! Nu e puținŷ lucru pentru Maghiarulŷ fanaticŷ din Clușu a audŷ într'o adunare de Unguri protestĂndu-se în contra pornirei, ce emanĂ din convicțiunea lui neresturnabilĂ, cĂ totŷ ce esistĂ, ce resuflĂ și ce crește în acĂsta țĂrĂ numai dela elŷ derivĂ și prin elŷ trĂiesce.

C'asa și este! Cine ar arĂ și ar sĂmĂnĂ cĂmpurile de cucuruzŷ (porumbŷ), ca sĂ pŷtĂ RomĂnulŷ mĂncĂ în liniște mĂmĂliguța lui; cine ar fi apĂratŷ acĂsta țĂrĂ de invasiunile inimice ce-au trecutŷ peste ea; cine ar fi cĂștigatŷ în timpulŷ mai nou bĂtĂlia dela Cnstoza și cine ar fi apĂratŷ imperiulŷ în potriva invasiunii prusace, decĂ nu erau fanaticii din Clușu cu Klapka în frunte? Totŷ ce avemŷ numai din grația lorŷ avemŷ; chiar și aerulŷ ce'lŷ resuflĂmŷ la cŷstele Bucegiului și ale Retezatului este totŷ proprietatea lorŷ, încĂ dela moșŷ „AdĂm.”

Cam acesta e înțelesulŷ unui articolŷ fulminantŷ alŷ fŷciei „EllenzĂk,” în care se plĂnge, cĂ distinsulŷ nostru conaționalŷ, d-nu Vajda, a arĂtatŷ atĂtŷ de puținŷ respectŷ fața cu cei ce au luatŷ în arendĂ vecinicĂ acĂstĂ țĂrĂ, cu munți, cu vĂi, cu cĂmpii și cu totŷ ce resuflĂ în ea.

D-nu Ladislau Vajda a comisŷ marele pĂcatŷ, de a face o moțiune în adunarea comitatensĂ din Clușu, dela 30 Ianuaru st. n., cerĂndŷ ca adunarea sĂ provŷce pe guvernŷ sĂ nu aprŷbe statutele acelorŷ reuniuni maghiare, cari sub diferite titluri urmĂrescŷ scopulŷ de a contopi naționalitĂțile nemaghiare cu națiunea maghiarĂ; în specialŷ guvernulŷ sĂ nu aprŷbe înființarea proiectatei reuniuni de maghiarisare din Clușu și sĂ oprĂscĂ pe vicespanulŷ și pe ceilalți funcționari din comitatŷ de a luĂ parte la acea reuniune.

Ă mintea nŷstrĂ, a celorŷ desmoșteniți, dĂ în moțiunea sa nu cere decĂtŷ ceva ce e impĂjurari normale de sine s'ar înțelegĂ; cere numai Ămplinirea unei datorii ce incumbĂ guvernului, pe care a recunoscut'o mai dĂunĂți însuși ministulŷ-președinte Tisza înaintea dietei.

Scimŷ cĂ d-nu Tisza într'unŷ rĂspunsŷ datŷ lui GrĂnwald a declaratŷ, cĂ elŷ „nu pŷte — și nu voiesce sĂ maghiarizeze.” Și ce cere d-nu Vajda? Cere ca adunarea comitatensĂ din Clușu sĂ aducĂ aminte ministrului de acĂsta declarațiune, luĂndu-și motivulŷ din pornirea cea mai nouĂ de a înființĂ o reuniune de maghiarisare în Clușu.

Este clarŷ, cĂlĂcĂ guvernulŷ nu vrea sĂ maghiarizeze, elŷ nu pŷte aprobĂ statutele unei

reuniuni, care vrea sĂ maghiarizeze, cu atĂtŷ mai puținŷ pŷte admite ca organele sale sĂ ia parte activĂ la asemeni reuniuni de maghiarisare. Ori dŷrĂ nu este maghiarisare cu forța, cĂnd se pune în mișcare întregŷ aparatulŷ administrativŷ și cĂnd se pretindŷ fonduri de milioane de florini spre a cumpĂrĂ sufletele celorŷ mai slabi de Ăngerŷ și mai sĂrmani dintre preoții și învățatorii nemaghiari?

D-nu Vajda a fĂcutŷ o cerere logicĂ și drĂptĂ și decĂ cu tŷte aceste este atĂtŷ de violentŷ atacatŷ de foile din Clușu urmĂzĂ, cĂ teroriștii clușieni contĂzĂ la sprijinulŷ directŷ alŷ guvernului.

De aici mai urmĂzĂ cĂ pĂnĂ cĂnd nu va fi resturnatŷ acĂstŷ guvernŷ nu vomŷ scĂpĂ de plaga maghiarisĂrei violente.

Din dieta Ungariei.

În ședința dela 28 Ianuaru a dietei ungare au începutŷ debaterile asupra bugetului justiției.

Referentulŷ Petru Busbach dupĂ o scurtĂ motivare recomandĂ bugetulŷ spre primire.

Emerich Vester observĂ, cĂ actualulŷ ministru de justiție e în oficiu de șapte ani și ar fi de doritŷ, ca cei șapte ani slabi ai justiției sĂ se sfĂrșescĂ. Dar e de temutŷ, cĂ miseria justiției va dura și mai departe. Administrațiunea justiției e complicatĂ și miserabilĂ. Servitorii dela tribunale și îngrijitorii închisorilorŷ primescŷ uniforme de calitate rea, fĂcute în regiĂ de Escelența sa; blusa de varĂ li se dĂ în Decemvre și îmbrĂcĂmintea de ĂrnĂ în zilele caniculare. Inchisorile sĂntŷ într'o stare pĂcĂtŷsĂ. Instrucțiunile penale se facŷ de organe necompetente, desconsiderĂndu-se și lege și regule, precum și drepturile cetĂtenilorŷ. Ministrulŷ justiției nu cunoște tribunalele, n'are ideĂ de trebuințele și starea lorŷ. CĂnd unŷ președinte de tribunalŷ incurĂ lucrurile, e permutatŷ la altŷ tribunalŷ ca sĂ le încurce și acolo. Tribunalulŷ din Seghedinŷ, unde sĂntŷ permutați numai funcționari cari au primitŷ avertismente, se pŷte considerĂ ca unŷ felŷ de companiĂ penalĂ. Vis inertiae a ministrului, flegma sa nentrecutĂ s'a doveditŷ cĂ o armĂ, în contra cĂreia suntemŷ slabi. Pentru orfanĂ justiție s'ar pŷte face mai multŷ. De altmintelega primescĂ bugetulŷ.

Geza Balogh gĂsesce, cĂ activitatea producĂtoare a actualului ministru de justiție slĂbesce din anŷ în anŷ pe terenulŷ legislațiunii justiției, ba dela 1882 a și încetatŷ. În Ardelŷ sĂntŷ în vĂgŷre, ca și în fostulŷ ținutŷ grĂnițĂrescŷ, încĂ totŷ legi strĂine, dealtmintrea Ungaria e cu totul lipsitĂ de unŷ dreptŷ privatŷ codificatŷ. DĂcĂ ministerulŷ progresĂzĂ în același tempo, Ungaria nu va avea în acĂstŷ seculŷ nici unŷ dreptŷ codificatŷ și liberĂ convingere a judecĂtorului va rĂmĂnĂ ca și pĂnĂ aci unŷ isvorŷ de abuzuri în justiție. Instituțiunea procedurilorŷ bagatele în multe privințe se distinge prin arbitraritĂți și nedreptĂți. Dealtmintrelega primescĂ bugetulŷ.

Ludvicŷ Olay respinge bugetulŷ nu numai ca contrĂrŷ principiarŷ alŷ guvernului actualŷ, ci și pentru cĂ sumele puse spre votare nu se întrebunțĂzĂ nicĂdecum spre binele țĂrii. Ministrulŷ n'are destulĂ energiĂ și putere de rezistență în contra influențelorŷ necompetente. AdevĂratulŷ conducĂtorŷ alŷ ministerului de justiție este ministru președinte, care exploatezĂ justiția pentru scopuri cŷrtesesci. La numiri de judecĂtori, totdeuna se cere pĂrerea prefectului, care e capulŷ taberei cŷrtesilorŷ. Și procurorii încĂ lucrĂzĂ dupĂ instrucțiunile guvernului. De aceea și abuzurile electorale rĂmĂnŷ nepedepsite. JudecĂtorii iau parte la alegeri, cŷrtesescŷ, ba sĂntŷ unii cari, fĂrĂ nici o avere, cheltuescŷ în casa lorŷ cĂte 3000 fl. pĂnĂ la 4000 fl. De tŷte acestea face responsabilŷ pe ministru președinte.

Augustŷ Pulszky dice cĂ mare nemulțĂmire domnesce se gĂsește în oricĂrŷ modului cĂnd se mĂnĂzĂ îns-

uțiĂ, care nu corespunde așteptĂrilorŷ ce s'au pusŷ în ea. Danielŷ Haviar nu gĂsesce justiția Ungariei mai bunĂ ca a Spaniei. Proiectele ministrului de justiție nu sĂntŷ lucrĂri sistematice de reformĂ. În Ardelŷ e încĂ totŷ procedura austriacĂ. Oratorulŷ cere Ămulțirea tabelelorŷ regesci din motivŷ naționalŷ și socialŷ, cĂci astfel de centruri arŷ fi fortĂrețe ale ideii de statŷ maghiarŷ. Justiția ungerĂscĂ este nu numai ŷrbĂ, dar și surdĂ și mutĂ, din care causĂ respinge bugetulŷ.

Nicolau Ferency intrĂbĂ: cum sĂ respecte publiculŷ tribunalele, cĂnd șefulŷ ei nu le respectĂ. Vorbesce apoi de presiunile guvernului la alegeri și arĂtĂ starea prĂpĂditĂ a referințelorŷ de posesiune în Ardelŷ.

Blasius Orban dice cĂ statulŷ funcționarilorŷ la tribunale e mai mare decĂtŷ trebuie. Pe cĂnd honvedimea e neorganizatĂ, pentru funcționari se cheltuescŷ sume așa de mari, cĂ s'ar pŷte ține o armatĂ intrĂgĂ. Respinge bugetulŷ.

Wilhelm Boda spune, cĂ numirile se facŷ prin protecțiune și cu parțialitate. Nu primescĂ bugetulŷ.

Adam Lazar cere descentralisarea tablei regesci. E o rea economiĂ, cĂnd ministrulŷ plĂtesce 364.000 fl. chirii pentru localurile închisorilorŷ. Nu primescĂ bugetulŷ.

Ședința dela 29 Ianuaru. — Alexandru Gosstonyi dice cĂ legile create sub actualulŷ ministru de justiție nu garantĂzĂ libertatea personalĂ. Este unŷ nou sensŷ, cĂ cineva sĂ-și pĂrđĂ dreptulŷ de cetĂțenŷ ungarŷ, dacĂ a statŷ de cece ani afarĂ din țĂrĂ fĂrĂ sĂ anunțe autoritatea. Și dreptulŷ de moștenire are multe anomalii. Ministrulŷ justiției nu s'a încungiatŷ cu juriști practici. Descentralisarea tablei regesci e necesarĂ. Bugetulŷ nu-lŷ primesce.

Ministrulŷ justiției Dr. Teodorŷ Pauler rĂspunde, cĂ unŷ șirŷ întregŷ de codice s'au fĂcutŷ de unŷ deceniu și se vorŷ face și cele ce nu sĂntŷ. Descentralisarea tablei regesci e în adevĂrŷ necesarĂ, în interesulŷ naționalŷ și socialŷ. Dar acĂsta stĂ în strĂnsĂ legĂturĂ cu mari reforme, ale cĂrorŷ principii fundamentale trebuiescŷ mai ĂntĂiu stabilite. CĂ tribunalele sĂntŷ supravegiate, o dovedesc printr'o listĂ în care sĂntŷ trecute tŷte tribunalele ce au fostŷ inspectate în anulŷ trecutŷ; s'au fĂcutŷ permutĂri și pensionĂri. DĂcĂ la tribunalulŷ din Seghedinŷ s'au transferatŷ cĂțiva judecĂtori dela alte tribunale, acĂsta s'a fĂcutŷ din considerațiuni de naționalitate. Imputarea, cĂ numirile judecĂtoresci le face ministrulŷ președinte, este nentemeiatĂ. DĂcĂ se iau informațiuni dela prefecti, acĂsta se face pentru cĂ sĂ se cunŷsĂ calificațiunea politicĂ a candidatului și deputații ardeleni de sigurŷ pricepŷ ce vreau sĂ dicĂ cu acĂsta. Localuri de închisori se vorŷ mai face, îndatĂ ce starea financiarĂ va permite. RecomandĂ bugetulŷ spre primire.

Ferdinandŷ Horanssky dice cĂ regimulŷ justiției e în decĂdințĂ. Activitatea de de cece ani a guvernului actualŷ se pŷte numi cu hotĂrire retrogradĂ. Elŷ n'are ĂncĂdere în conducerea justiției, dar votĂzĂ bugetulŷ.

Aurelŷ Imre descrie în cele mai negre culori justiția. CitĂzĂ casuri, între care unulŷ e, cĂ tribunalulŷ din Segedinŷ a amĂnatŷ unŷ procesŷ dela 10 Iuniu 1881 pe ziua de 18 Octomvre 1884. Ungaria n'are justiție. Nu primescĂ bugetulŷ.

Alexandru Kŷrŷssy este aderentŷ alŷ tribunalelorŷ cu jurați. În Rusia și în RomĂnia încĂ sĂntŷ introduse. Multele achĂtĂri nemotivate ale juriului pressei provinŷ de acolo, cĂ verdictului cetĂțenului nu sĂntŷ supuse casuri criminale mai ușorŷ de înțelesŷ, ci procesele de presĂ cele mai complicate. Jurații nici nu au, în privința dovedirei adevĂrului, vederile corecte. Ar fi de recomandatŷ introducerea sistemului englesŷ în privința propunerii întrebĂrilorŷ, care utescĂ întrebarea faptei cu întrebarea culpei, pe cĂnd sistemulŷ francesŷ introdusŷ în Ungaria, care desparte aceste întrebĂri, face sĂ se dea verdicte contradictorii și necorecte. Pe lĂngĂ acĂsta mai lipsescĂ întrebarea circumstanțelorŷ atenuante (ușurĂtoare) o lipsĂ care face de cĂndva unŷ modŷ de convingerii și inferențelorŷ generare. În sensulŷ

Iulius Lits își motivează neîncrederea ce o are în ministrul justiției prin mai multe cazuri scandalose, care s'gudue creditul singuranței dreptului al întregii țări. Intre acestea e și defraudarea de 40—50,000 fl. făcută de notarul Nyiri, pe care omenii de influință l'au ocrotit, scoțându-i un certificat că e nebuș. Bani defraudați erau ai văduvilor și orfanilor.

Ministrul justiției Pauler dăce că acestu casu încă nu e resoluțu și că tribunalul își va face datoria.

Emerich Szalay amintescă că unu deputat, care e pensat, că a mâncat bani străini, e încă neatinsu. Cum se potrivește acesta cu demnitatea camerei? Respinge bugetul.

Constantin Olay dăce că de 17 ani nu s'a făcutu nimic pe tărâmul justiției, în care a pătunsu corupțiunea și nepotismul. La tribunale obvinu casuri, în cari ce e ađi dreptu, mâne e nedreptu. Arestati se țin închiși mai multu decât se cade. Pe timpul provisorului justiția mergea mai bine. Vorbesce apoi despre abuserile electorale și respinge bugetul.

Ministru-președinte Tisza respinge acușatiunile lui Lits și Olay. — Bugetul se votează în generalu.

Situațiunea Englesilor în Sudan.

Foile englese mai tôte sunt pline cu raporte despre războiul din Sudan. „Standard” dăce că criza campaniei a trecut, deși mai e încă multu de lucru și voru mai fi sângeroșe lupte. Prin ocuparea Gubatului și prin deschiderea comunicațiunii cu Chartumul, operațiunile au trecut într'o nouă fază. După „Times” situațiunea militară actuală este deocamdată următorea: Gubatul e ocupat de 900 de omeni, calea prin pustiă dela Corti înainte prin Abu-Clea este aprôpe sigură, și în timpu de 14 zile s'ar pute trimite înainte 1000 de omeni spre întărire. Metamebul e ocupat de 2000 de dușmani cu trei tunuri, după ce unu atacu englesu asupra orașelului bine întăritu n'a isbutit. Două vâpore de ale lui Gordonu staționează pe Nilu lângă Metamehu și se mai așteptă din Chartum alte două. S'a răspândit șgomotul că Mahdiul se află cu 12,000 de omeni lângă Abderrahman. Pe de altă parte cei ce cunosc Egiptul ar avé vederi pesimiste pentru Englesi. Așa Lesséps s'a exprimat, că lui i se pare, că armata englesă nu pôte scăpa de o totală peire; totu astfelu vice-regele Ismail e de părere, că Englesii numai atunci pot scăpa de peire, când voru isbuti să corupă cu bani pe toți șeicii. În casu când Wolseley ar ajunge la Chartum, acolo îl așteptă aceeași sorte ca și pe Gordonu, adică închiderea. Pe aceste păreri însă nu se pre pôte pune mare temeiu.

Neutralizarea Danemarcei.

Vinerea trecută s'a produsu o interesantă dezbateră în Folkething-ul (dieta) daneză prin o interpelare a unui deputat, care a întreatu dacă guvernul a făcutu vreun pasu în cestiunea neutralizării Danemarcei. Interpelantul a accentuat, că o neutralitate garantată de puterile europene ar fi celu mai bunu scutu pentru independența Danemarcei și neutralizarea Beltei mari și încă și mai multu a Sundei ar fi de mare însemnătate nu numai pentru Germania, ci și pentru puterile vestice și pentru Rusia. Deodată cu Danemarca ar trebui să se neutralizeze și celelalte țări nordice, Svedia și Norvegia, ale căroru corpuri legiuitoru și-au exprimat această dorință încă în 1883. La această interpelare, ministrul

de esterne baronul Rosenörn-Lehn a cetitu o declarațiune în scris de cuprinsul, că această cerere a Danemarcei a fostu respinsă, deoarece Europa se ocupă cu cestiuni mai importante și mai urgente. Și chiar dacă s'ar garantă neutralitatea, măsura de apărare a țării ar trebui să fie menținută într'o stare, ca să pôta apără, la unu atacu, neutralitatea, până când puterile garante aru pute veni în ajutoru. Deputatul Björnbak s'a declarat nemulțamit cu acestu răspuns al guvernului, care dovedescă și în acestu casu ca în multe altele, că elu desconsideră dorințele mării majorității a poporului.

SCIRILE ȚILEI.

Ni se comunică, că învățatoru român Lazaru Șandoru din Purcăreți a primitu în 27 Ianuaru n. dela ministeru premiu de 50 fl. și dela societatea de maghiarizare din Deșiu prin prefectul br. Banffy Dezső 25 fl. pentru progresul făcutu cu scolarii în limba maghiară.

Recomandăm și pe acestu zelosu instruinătoru alu copiiloru români autorității noastre școlare.

În adunarea generală a comitatului Coșiocnei, d. Ladislau Vaida propuse, ca adunarea generală să se adreseze guvernului rugându-l să nu întărească statutele reuniunilor maghiare, cari au scopul a contopi naționalitățile nemaghiare în cea maghiară și ca amplotului comitatensu să-i fie interzis d'a se alătura la astfelu de reuniuni.

În 20 Ianuaru, Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români meseriași în Brașov și-a ținutu adunarea generală, care a fostu slabu cercetată. Fiindu însă de față numărul membriloru provăditu de statute s'au pututu pertracta agendele ei. Amănunte, despre cursul desbateriloru cu scopu de a se da avântu părții materiale a asociațiunii și a se sprijini și măestrii, ca să nu trecă în România, vomu da în numerii viitoru. Amintim deocamdată, că s'a alesu comitetul primindu a face parte din elu și părintele Baiulescu împreună cu d-nii T. Alexi și Petra Petrescu, pe lângă membrii cei vechi. Prin aceste alegeri președintele s'a mai însuflețit în aspirațiunile sale de a mări numărul membriloru din classa mijlocie românească.

„Magyar Polgar” face o „denunțare,” că cancelaria din Pesta a loteriei reuniunii maghiare pentru îmbunătățirea rasei cailor a trimis în Clușiu scrisori cu adresa scrisa în limba germană, și „constată cu mulțamire că câțiva patrioți maghiari au trimis îndărăt scrisorile fără să le deschidă.”

Rău patriot e „Magyar Polgar.” De ce n'a cerut să spânzure pe criminali?

Ni se scriu următorele din nordul Transilvaniei: „Faimosul traducătoru alu „clasicului” catalogu despre falsificarea și batjocorirea numelor românești de botez în limba maghiară, — o creațiune a comitelui supremu, — sub titlu de purtarea evidenței orfanale a municipiului Solnocu-Dobăcea în Deșiu, unu jidovu venit din Ungaria de câțiva ani și care își schimbă numele din Iulius Hagel în Havas Gyula și în țilele acestea se boteză de reformatu, este denumit subinspectoru reg.

ne apucăm serioș de muncă și să ridicăm femeia din starea cea inferioară în care se află, pentru că numai ridicându și cultivându femeia română după cum pretinde spiritul timpului actualu, vomu pute emancipa și pe bărbatul român de prejudețele seculare și de fatalismul orientalu, care a prinsu rădăcini atât de afunde în natura Românilui, și care s'a prefăcutu chiar într'unu dogmatismu perniciosu socialu-economicu, care se resumă în următorele cuvinte: „Cum a trăit tatăl meu voui trăi și eu și bunu-i Dumnezeu draguțulu, dora nu mă va lăsa și pe mine. Cum nu se prăpădescă cea multă lume nu mă voui prăpădi nici eu.” Eată cu câteva cuvinte zugrăvită icona fanatismului și a indolenței de care suferă poporul nostru. Românul de rând este fatalist, dera în același timp mai multu său mai puțin și scepticu și superstițios.

Aceste sunt mari și grele păcate în natura și în caracterul Românilui. Când îl vomu pute vindeca de aceste rele strămoșesci, atunci și numai atunci vomu face dintr'ensul adevăratu omu, er până atunci va ră-mănea robul orb alu slăbiciunilor sale caracteristice, cari au produs și încă voru mai produce multe calamități sociale, economice, materiale și morale. Acestu lecu de scăpare, acestu vindecare însă numai prin cultura femeii române vomu pute-o dobândi.

Aceste premise, să vedem ce mijloce recomandă protopresbiterul Obert conaționalilor săi Sași spre a rezolva cestiunea femeiloru la nămulu sășescu, apoi de se pot aplica acele și la noi Români. Autorul începe conferința sa astfel:

„În lumea femeiloru domnescă o stare critică. Prin această nu înțegu starea aceea critică închipuită, din care multe femei nu știu să iasă decât dărîmându barierele, cari împedecări până aci femeia de a intra în șirele

de școle în municipiul Bistrița-Năsăud, și se afirmă, că va suplini pre inspectorul de școle Szeremley, pe care îl voru pensiona. Ce voru dăce la acesta atăția doctori de filosofie, de drepturi etc. dela Bistrița și Năsăud, cari voru fi conduși și controlați în învățământu și în școle de unu jidovu prăpăditu pe aci? Lăsa-se-voru Români a fi desnaționalizați de unu Banffy cu creaturile sale? Nu credem că voru suferi acestu pată.” — M. P.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Timișiana” a încunoșciat pe acționari ca să solvescă rata a doua de acțiuni până la 22 Februaru c., er rata a treia la 25 Martie c. n. Solvurile se voru face în modu provisoriu la cancelaria d-lui avocat Emanuil Ungureanu în Timișora.

Aflăm că Corul vocalu alu plugariloru români din Semeac (comit. Arad.) constătoru din 40 de membri toți activi (cântăreți) sub direcțiunea învățatorului Gregoriu Roșiu, în ședința sa din 5 Ianuaru și-a alesu biroulu pe unu periodu de 3 ani: 1885, 1886 și 1887 în următorul mod: Președinte părintele Nicolau Ionescu, vice-președinte coristul Teodoru Hornoiu, notaru coristul Ioan Roșiu, cassaru coristul Grigoriu Seghedi, bibliotecaru inv. Gregoriu Roșiu și controforu Nicolau Giulanu coristu și jude comunalu. Totodată numitul coru invită pre toți cei interesați și însuflețiți de înaintarea poporului român la concertulu ce-lu va aranja în sêra de 27 Ianuaru v. în sala ospătării mari din locu, în favorea fondului corului vocalu. Prețulu de intrare pentru persônă 50 cr.

Secțiunea de construcțiuni a comandei generale din Serajevo lucră cu mare gravă planuri și proiecte amănunțite, contracte de predare pentru construcțiunile ce se voru executa în Bosnia în anul acesta și care voru începe peste câteva săptămâni. Cele mai importante lucrări sunt construcțiunea șoseleloru de transportu militar, cari se lege drumurile țării cruciș și curmeziș, precum și castelele și zidurile de apăstă. Cheltuelile nu voru fi mari, deoarece lucră oșirea.

Serbătorirea țilei de 3 (15) Maiu.

Indol, 30 Ianuaru 1885.

Domnule Redactor!

Pentru prăsnuirea țilei de 3 (15) Maiu fiindu trasu, precum știți, în cercetare criminală eu și notarul de cercu Iacobu Bordanu, pe basa cercetării făcute de tribunalul din Turda amu fostu achitați cu ziua de 28 Iuliu 1884.

Procurorul substitutu apelându în scrisu la Tabla în contra sentinței, Tabla regescă din Tergulu Mureșului pe basa actelor și a motivelor a confirmat judecata instanței prime cu ziua de 16 Decemvre 1884 ad. Nr. 3774.

Petru Ales. Vlassa,
v. protopopu.

Din parlamentul român.

(Camera)

Ședința dela 18 Ianuaru. — D. C. Nacu, raportorul comisiunii de verificare, dă citire raportului în privința alegerei dela colegiul III de Argeșu efectuată în pers. na d-lui C. Dobrescu. Raportul conchide pentru

FOILETONU.

Cestiunea femeiloru.

Cestiunea femeiloru a devenit în multe state o cestiune celebră socială, dera în același timp și politică. Unu înțegu sub rezolvarea cestiunii femeiloru emanciparea femeii din starea actuală, în care n'are nici unu dreptu politicu. Nu din considerațiuni politice, ci din considerațiuni sociale economice și culturale vomu discuta cestiunea femeiloru.

Indemn la aceste reflesiiune-a datu o conferință ce a ținutu protopresbiterul urbanu luteranu Franciscu Obert în 14 Noemvre 1884 în Reuniunea femeiloru luterane din Brașov. Femeia dela începutul nămulu omenesc a jucat unu rol însemnat în societate. Prin femeia a venit păcatulu, revoluțiunea socială în lume, prin femeia s'a introdus munca și munca neobosită a reformatu lumea er munca înțeleptă a făcutu ca forțele violente, destructoare ale naturii să servescă omului. Totu prin femeia s'a mântuit nămulu omenescu din robia păcatului, din robia socială. Femeia din momentul aparițiunii sale pe globul nostru terestru a avut cea mai mare influință socială, economică, morală și culturală asupra bărbatului. Femeia prin spiritul său practic, prin inima sa cea forte receptibilă a inspirat în tôte timpurile în mîntea cea meditativă, speculativă și teoretică a bărbatului ideile cele mai sublime umanitare și a făcutu pe bărbatu să pătrundă în secretele naturii, să deslege problemele cele mai grele. Numai prin femeia a pus nămulu omenescu basă la societate.

Nota. — Numai la acele popore domnescă adevărată cultura și știință, unde femeia este respectată, capi împedecări până aci femeia de a intra în șirele

bărbatiloru pentru de-a exercita cu ei egale drepturi politice și sociale. Cestiunea politică și socială a femeiloru culminează în următorea aserțiune: femeia este îndreptățită și capabilă de tôte lucrurile; femeia trebuie emancipată de tôte restricțiunile drepturiloru sale sociale și politice, prin urmare diferența între sexuri să se ștergă și femeia să se pună în tătă privința pe același grad cu bărbatul. În unele staturi ale lumii celei noue s'a luat acestu principiu în considerațiune, între altele li s'a datu femeiloru dreptulu politicu de votu. Astfelu s'a întemplat de mai deunăzile în Nordamerica a pututu să concurgă și o femeia la scaunul presidențialu. Această femeia era d-na Belva Lockwood, care este cea mai bună avocată în Nordamerica.

Autorul dăce că diferența între amând sexurile nu se pôte nimicu prin educațiune și prin înștiințare, ci numai se pôte restringe. Dar ce are de-a face diferența între sexuri cu drepturile politice ale femeii? O privire fugitivă în istoria poporiloru ne arată, că femeile în tôte timpurile au ocupat o pozițiune diferită de aceea a bărbatiloru. Femeia nu numai la poporele cele sêlbatice este tractată ca o robă, dar și la multe alte popore creștine, cât și necreștine ea se află într'o stare deplorabilă. La poporele orientale mai cultivate, la cari este poligamia sancționată, femeia este degradată la starea de robă. Chiar la Evrei femeia nu este așa vădită ca bărbatul. Poporul celu mai distinsu în cultură în vechime, Grecii priveau femeia ca o ființă mărginită. Marele filosofu Aristototele dăce, că femeia nu moștenescă dela tatăl său însușirile spirituale, ci numai cele trupesci. Abia mai târziu s'a îmbunătățit puțin starea femeii, pentru că ea putea mănca la masă cu stăpânul casei și când erau oșpeți la masă*). Femeile eline antice mai târziu

*) În Macedonia femeile române și ađi numai la țile mari mănca la masă ședând lângă bărbatu.

validitatea alegerii. D. Sebastianu vorbește pentru invalidarea acestei alegeri, deoarece d. Dobrescu este soldat. Legea scuteste de serviciul militar pe învățătorii rurali, cari au funcționat până la vârsta de 29 de ani impliniți și d. Dobrescu și a dat demisiunea din funcțiunea de învățător mai înainte de a implini acest termen, prin urmare acum este soldat și că astfel nu poate fi deputat. D. prim-ministru dăce că rău făcând d-nii deputați cari cer validarea alegerii de nu iau cuvântul și lasă Camera să voteze sub impresiunea cuvintelor d-lui Sebastianu. Expune apoi staturile ce a dat d-lui Dobrescu, înaintea alegerii sale, de a nu intra în Camera călându legea și că reușise a-l convinge. D. prim-ministru declară că nu este în obiceiul d-sale de a opri pre-vinut cetățenii spre a nu și exercite drepturile sale civice, mai cu seamă pe un țeran, care este și din județul d-sale; d-sa adaugă că nici un prejudiciu de clasă nu-l face să fie contra alegerii d-lui Dobrescu, căci face parte din numărul aceluia cari au suferit pușcări, exilul pentru drepturile țeranilor. Clasa țeranilor, dize d. prim-ministru mai departe, n'a avut trebunță de stegul d-lor Schileru și Dobrescu pentru ca să dobândescă drepturile de cari se bucură azi (aplaude generale); țărănimia a găsit totdeauna sprijin în sentimentele naționale ale tuturor Românilor (aplaude prelungite). Spune că rău facu aceia cari voru provoca desbinări între țărâni și celelalte clase ale societății, asemenea desbinări au fost unele din cauzele principale ale căderii Poloniei și prin asemenea desbinări numai interesele românesce nu se servesc (aplaude). D. prim-ministru conchide consiliind pe d. Dobrescu să mai aștepte și să nu cete în Camera călându legea. După aceea discuțiunea se inchide și punându-se la votu cu apelul nominalu cu bile, alegerea d-lui Dobrescu se invalidază cu 2 treimi și se declară vacantu colegiul III de Argeș. Se dă citire demisiunii d-lui deputat Crătușescu și se primesce, declarându-se vacantu colegiul II de Ilfov.

(Senatul).

Se resolvă mai multe petiții. D. președinte rogă pe senat să se ocupe în secțiun cu proiectul pentru determinarea atribuțiilor judecătorilor de ocole. Senatul decide a trece în secțiun spre a discută proiectele de lege depuse de guvern.

Doi proiecte de legi importante.

Cetim în Voința Națională.

• Dilele acestea s'au împărțit deputaților din Camera României doi proiecte de legi de o mare însemnătate: proiectul de lege privitor la impositul funciar și acela pentru reorganizarea serviciului statistic. Primul articol din cel dintâu proiect de lege sună astfel:

Art. 1. Tote proprietățile imobiliare urbane și rurale sunt supuse la un impositu funciar, a cărei cătate variază după distincțiunile următoare: a) Se va plăti 6% pentru clădir în genere; b) 5% pentru proprietățile rurale ce se exploatează de însăși proprietarii lor, cari însă domiciliază în țară; c) 6% pentru proprietățile rurale arendate, când proprietarul lor domiciliază în țară; d) 7% pentru acele proprietăți rurale ce se exploatează prin administratori de proprietarii cari nu domiciliază în țară; e) 15% pentru proprietățile arendate, când proprietarii lor nu domiciliază în țară. Prin domiciliu se înțelege locuința obicinuită.

În cât privește cel d'altu doilea proiect de lege, se cere un spor de 51,360 lei pentru a se organiza într'unu modu raționalu serviciul generalu de statistică.

După acestu proiect de lege, direcțiunea generală de statistică, care va depinde de ministerul de interne, va fi condusă de o comisiune centrală de statistică, de

o comisiune permanentă de statistică și unu directoru generalu.

Comisiunea centrală de statistică, care constituie un consiliu specialu înaltu pe lângă direcțiunea generală de statistică, se compune din 25 membri: câte 3 aleși din Camera și Senatu pentru tota durata legislațiunii; de secretarii generalii ai diferitelor ministere; de directorii generalii ai diferitelor ministere; de directorii generalii ai direcțiunii de statistică, alu poștelor și telegrafelor. alu căilor ferate, alu regiei monopolului tutunurilor și sărei, alu serviciului sanitaru, alu serviciului penitenciaru și de 6 membri numiți prin decrete regale dintre persoanele competente în științele economice.

Comisiunea permanentă se va compune din 4 membri, aleși din sinul comisiunii centrale.

Directorul generalu va fi numitu de ministrul de interne, după ce va fi consultat și părerea comisiunii centrale de statistică. Elu va trebui să aibă cunoștința specială și va dovedi acesta prin diplomă.

Ministrul de interne este de drept președintele comisiunii centrale de statistică, care și va alege din sinul său unu vice-președinte ce va presida în lipsa ministrului.

Direcțiunea generală de statistică va publica o statistică anuală și una trimestrială. Ea va mai publica buletine mensuale și hebdomadare pentru tote faptele interesante, precum mișcarea populațiunii și altele.

Proiectul de lege în chestiune este însoțit de unu lungu și interesant raportu adresat actualu comisiunii centrale de statistică de d. Mihailu Balșu, fostu capu alu oficiului centralu de statistică, care a fostu însărcinat cu prelucrarea unui proiectu de reorganizare completă a acestui serviciu și care în acestu scopu a fostu trimis în misiune să viziteze diferitele biurouri statistice din străinătate și mai alesu cele din Germania.

DIVERSE.

Executarea unui paricid. — La Bazeux, în Franța, a fostu executat paricidul Lamoureux. În luna lui Septemvre, la Carmolain, unu ténér de douăzeci și șapte de ani, Jules Lamoureux, a omoritu, pentru a o fura, pe mama sa în vârstă de șesezeci de ani. După ce a trântit josu, a luat-o de pèru, și a dat-o cu capul de pământ. Nasul nenorocitei era cu totul strivit și fața acoperită de sânge; dar respira încă. Atunci Lamoureux se puse în genunchi pe spinarea victimei sale, pentru ca să nu se mișce, și o sèvrși stringându-o de gât cu cravata sa. După ce a sèvrșit crima, fură o sumă orecare de bani. Înaintea curții cu jurat din Caen, unde a compărut la 21 Noemvre, vinovatul a fostu osândit la mörte. Recursul său a fost respins, și executarea a fost hotărâtă spre a se face Joia trecută. La două cèsurî din nòpte, condamnatul a fost scos din închisòrea dela Caen. Trenul care l'a adus la Bazeux a sosit acolo la orele cinci și jumătate. În timpul pregătirilor pentru supliciu a fostu întreat, ca și în timpul instrucțiunii, unde a ascunsu banii furatî, însă a refuzat să spuie. La șapte și jumătate dimineața, paricidul, în cămașă, cu capul acoperit de unu vèlu negru și cu picioarele desculțe, a fostu adus pe piața Saint-Patrice, unde era așezată guilotina și unde, de cu nòptea, se adunase o mulțime de curioși, apròpe la 2000 ómeni. Osânditul, însoțit de preotul căruia s'a spovedit, a arătat o mare nepăsare. Pe eșafodu

luau parte la sacrificii, înfrumșeau festivitățile și puteu în adunări să ședă chiar între bètrèni. Fetele căpètau instrucțiune, ba în Atena ele puteau să iea parte la conferințele despre poezia, filosofia și pictură. La Romani femeile din capul locului se puteau mișca mai liberu. În privința juridică femeile erau în Roma ca și în Grecia dependente. La Germani femeile se bucurau de unu gradu mare de venerațiune. Fata când se mărită își putea implini voința sa, pe când la alte popòre fata la căsătorie n'avea nici o voință. În viața publică însă femeia germană n'avea nici o îndreptățire și în genere era pozițiunea ei politică și socială multu inferiòră aceleia a bărbatului ca și la alte popòre.

Numai creștinismul a ridicat femeia cea asuprită în dreptul său. Pe baza principiului, că sufletul omenesc e neprețuibil, fu eliberată și femeia din starea sa desprețuită. Înviatura lui Isus și-a bisericii creștine impune bărbatului cătră femeă datorințe inviolabile: stimă și dragoste, ajutor și sprijin. Chiar evangelia aducându-ne de exemplu pe Maria și pe Maria vrea să dică, că femeia să nu și consume tote puterile sale cu grijile casnice, ci să se ocupe și cu alte lucruri mai înalte. Însă cu tote înviaturile cele sublime ale creștinismului, care proclamă egalitatea tuturor, totuși multe prejudețe s'au conservat până în zilele noastre față cu femeia în privința restricțiunii maturității juridice a dreptului de noștenire și anume în privința muncii spirituale și profesionale.

Dacă omea n'a simțit multu timp această stare apăsătoare, cusa au fost relațiunile economice. Nu se pòte negă cădeodată cu progresele culturii moderne situațiunea muorî femeii a devenit mai nefavorabilă ca înainte. Druarile ferate, mașinele, industria cea mare, care produce o massă, au făcutu de s'a turburat v-

chea împărțire a lucrului între bărbat și femeă. Căile vechi au trebuit părăsite, și alte căi noue s'au deschis. Trei cincimi dintre bărbații de înșurat din zilele noastre nu se însoră și totu atâtea fete rămân nemăritate și după mörtea părinților lor nu știu cum să și susțină viața.

Aici dăm peste adevărata stare critică a femeilor, peste chestiunea femeilor. Resolvarea chestiunii femeilor nu trebuie căutată în emancipațiunea femeii, ci în cultivarea capacității ei de a pute căștiga, adică făcându pe femeă ca să fie în stare a și căștiga până de tote zilele prin propria ei muncă. În împrejurările actuale femeile n'au calificățiunea de a îndeplini lucrări rentabile, prin cari să se ajungă acelu scopu. Nu este de ajuns ca să facem pe lucrătore capabile de muncă, ci trebuie în același timp să desvoltăm înrânsele sentimentul că a lucra nu este rușine, ci munca este semnul acela caracteristicu, care face pe om multu mai nobil, decâtu oricare altă însușire. Iubitorul de ómeni se mahnesc în adâncul sufletului său, când vede că chiar acele pături ale populațiunii desprețesc și urăscu lucrul mai tare, cari au trebunță mare de lucru. Când vomu pute face femeile noastre, ca să aibă cu totul alte idei despre valòrea și binecuvântarea muncii, numai atunci vomu pute îndrepta forțele cele scumoe ale femeilor pe cărări, unde se fie căutate și aprețuite și unde și ele se pòtă desvolta o activitate mai folositoare și mai lucrativă.

Multu se vorbește astăzi despre cultura mai înaltă a femeilor. Autorul face pretensiuni mai modeste, elu cere adecă să se desvolte tote însușirile și facultățile, cari facu pe femeia femeă. Idealul culturii femeiesce să fie armonia spiritului, a inimii și a puterii. care cuprinde în sine plăcerea și hârnicia, de a și pune în sèrvire loculu, care este datu femeii.

s'a urcatu cu pasul hotărît și într'unu minutu a fost legat și cuțitul a căduț.

Esplosiunile de dinamită din Londra. — L'indépendance Belge publică următoarele sciri: Poliția exercitò supraveghiare fòrte activă casupra călătorilor cari sosesc la Douvres. Nici o nouă arestare nu s'a făcutu în ceea-ce privește esplosiunile, și poliția dă o mare importanță are stărei făcută Sâmbătă a unui ténér irlandezu american care va compare înaintea tribunalului din Bowstreet — Individul arestatu Sâmbătă la Londra, ca complice în atentatele prin dinamită, a compărut înaintea poliției court din Bowstreet. Elu a declarat că s'numesce Gilbert, de 23 ani, și că este venit din Statele Unite sub numele de Cunningham. Urmarea instructiunii a fostu amânată pentru optu zile. După informațiunile culse de poliția, acusatul este de origină din comitatul Cork (Irlanda), și a petrecut cinci ani în America, de unde nu s'a reintors de câtu în toamna trecută. Se desminte șgomotul cum că o nouă arestare s'ar fi făcutu. — Se șocotesce că pagubele cauzate prin dinamită palatului Westminster Hall se ridica la 300,000 lei. S'a datu ordinu de a se procede imediat la lucrările de reparațiune, pentru ca localul Camerelor să fie pus în starea de mai înainte pentru reînceperea lucrărilor parlamentare ce va avea locu la 10 Februarie st. n. În ziua de 25 Ianuariu totă ziua o mulțime enormă a vizitatu teatrul atentatelor. Ducele de Cambridge, comandantul șefu alu armatei, de asemenea a fostu la fața locului. Se iau precauțiuni extra-ordinare ca să se ferescă de noue atentate monumentele publice și toți străinii cari sedu seu trecu prin Londra sub obiectul unei stricte supraveghieri. — Se șogură acum că poliția fusese prevenită Sâmbătă ameză, printr'o scrisòre anonimă, de existența unui plot în scopul de a face să sară în aeru Westminster Hall și că gardianii palatului confereau cu autoritatea asupra măsurilor preventive ce trebuiau luate, chiar momentul când esplosiunile se făcură. În genere se blamază într'unu modu fòrte severu administrațiunea siguranței, care este acusată că n'a luat precauțiuni destulătore. Poporațiunea desperată ar sfășia în bucurie pe autorii triplului atentat de Sâmbătă, dacă ar pomeni mâna pe ei, de aceea autoritățile au luat tote măsurile posibile ca să nu se afle locul unde este închis în desul americanu, care a fostu arestatu Sâmbătă. Următorul ar fi primitu o scrisòre prin care i se comuunică unu planu de operațiuni propus de dinamitiștii și care se află descrierea membrilor activi ai acestei facțiuni.

Căile ferate ale Europei. — La liniile anului 1883 s'a aflat în Europa 183,000 kilometri de căi ferate activitate. Din acestu număr revinut pe sèma Germaniei 36,000 pe sèma Marii Britanii și Irlandei 30,000, pe sèma Franței 29,700, pe sèma Rusiei 25,100, pe sèma Austro-Ungariei 20,900 kilometri. Apoi urmèză Italia 9,500, Spania cu 8,200, Svedia și Norvegia cu 8,000, Belgia cu 4,200, Elveția cu 2,700, țările de josu Lucsemburgulu cu 2,500, Danemarca cu 1,800, România cu 1,500, Portugalia cu 1,500, Turcia și Rumelia cu 1,200 kilometri. Bulgaria a avut 224 și Grecia 12 kilometri la finele anului 1883. În anul 1884 s'a madaogatu Serbia cu căile sale ferate; ast-felul că în tot Europa numai unu singuru statu, Muntenegru, a rămas până acum fără căi ferate.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

fundamentală a culturii femeiesce se cuprinde, dize autorul, în cultivarea caracterului și a voinții, în aprofundimea morală.

După acestea pune întrebarea: pe ce sferă de muncă să se desvolte activitatea femeilor, cari voesc să căștige? Femeile prin munca lor se nu caute, ca să facă concurență bărbaților, că prin aceea numai s'ar produce o pierdere nouă economică. În casă trebuie să căutăm femeia și tocmai dela casă caută să incepmu, decâtu voim să aflăm pentru femeă lucrul corèspunzătoru. Casa este lumea femeii. Femea este sufletul casii și tocmai pentru aceea trebuie dată femeii o educațiune și o cultură care să corespondă căsniciei.

Casa pretinde dela femeă anteu administrațiunea bucatăriei și a economiei, dela lucrul cel mai mic până la cel mai mare: a ferbe, a còce, a spală, a călca cu ferul etc. etc. Alu doilea cere unele cunoștințe în afaceri și însușiri comerciale. Alu treilea pretinde unele prestațiuni industriale: femeia este născută croitoră și împodobitoare a casii. Alu patrulea se cere dela femeă o activitate educativă, pentru că ea este cea dintâiu, care se jòcă cu copiii și îi instrueză. În fine înălțându-se peste cele materiale, recerințele unei case bine situate față cu femeia trecu și în regiunile artei. Ar fi de dorit ca calificarea în această direcțiune să se mărginească la învèțarea unui instrumentu său ceea ce n'ar trebui să lipsescă nici odată, la cântarea de cântece plăcute și frumoșe.

O fată care își va căștiga cunoștințele, capacitățile și dexteritățile înșurate, binecuvântată de comoră a muncii (aplaude generale.) În sensul ritându-s-

Cursul la bursa de Viena
din 31 Ianuarie st. n. 1885.

Table with 2 columns: Item description (e.g., aură ungară, aură 4%, hârtia 5%) and Price/Value.

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 19 Ianuarie st. v. 1884.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Renta română, Renta rom. amort., Impr. oraș Buc.) and Price/Value.

Cursulu pieței Brașov

din 2 Februarie st. n. 1885

Table with 2 columns: Item description (e.g., Bancnote romănesci, Argint românesc) and Price/Value.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe jumătate de an... Asemenea vindecă urmările rele ale păcatelor tinereții (onania), slăbiciune de nervi și impotența.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

De observat.

Eilepsia.

Cei ce suferă de spasmeri, de cărcei și de nervi găsescă ajutorul sigur prin metoda mea. Onorariile se dau după ce se vor observa succese.

Prof. Dr. Albert,

pentru deosebitele succese, de către societatea științifică franceză... 6. Place du Frêne, PARIS.

Bóle secrete

le vindecă pe basa celei mai nouă constatări ale științei, chiar și casurile cele mai desperate fără ca cineva să fie împiedecată dela lucrul său. Asemenea vindecă urmările rele ale păcatelor tinereții (onania), slăbiciune de nervi și impotența.

Dr. Bella,

membru al mai multor societăți științifice etc. 6. Place de la Nation, 6. — PARIS.

Mersul trenurilor

pe linia Predeală-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with 4 main sections: Predeală-Budapesta, Budapesta-Predeală, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș. Each section contains a grid of train routes, times, and types (e.g., accelerat, persoane, omnibus).

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile gróse